

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 346

Listopad 1984

POLSKO V NOVÉ KRIZI

Vražda kněze Jerzyho Popieluszka ve Varšavě byla předmětem jednání a odsouzení v celém západním světě. Byl znám svým kázáním a vystupováním v zájmu dělnictva a Solidarity. Nedbal varování a byla to jen otázka času, kdy tajná policie se ho zbaví. Byl unešen z automobilu, a tři dny po únosu bylo jeho tělo nalezeno v reservoiru. Tři důstojníci polské tajné policie se přiznali: kapitán Pitrowski a poručíci Penkala a Chmielewski. Nejvyšší polský představitel generál Jaruzelski převzal osobně vedení.

Vůdce zakázaných polských odborů Lech Walesa měl několik rozhovorů se zahraničními novináři. Polsko čeká na plné vysvětlení okolností vraždy kněze, ale nabádal lid, aby zůstal klidný. Měl jistě starost, aby Sovětský svaz si nevzal to za záminku a neobsadil Polsko. Bylo by to marné krveprolití. Pohřeb byl důstojný, zúčastnilo se tisíce věrných, ale nedošlo k žádným výtržnostem.

Nemůže dojít k usmíření mezi vládou Jaruzelského a národem, který žije v ustavičné krizi.

Charta vydala k vraždě prohlášení a předala to do ciziny, pokud to bylo možno. Dopis je datován 2. listopadu.

“S rozhořčením a odporem jsme přijali zprávu o únosu a zavraždění katolického kněze Jerzyho Popieluszka. Odsuzujeme jakýkoliv terorismus. Je to akt slepé nenávisti, která popírá všechna práva i uznávané morální zásady a která se snaží zakrýt svou ubohost tím, že okolo sebe vrší těla nevinných obětí. Tím spíš nemůžeme mlčet, je-li takový zločin spáchán v sousední zemi, s kterou nás úzce pojí dávné kulturní tradice i obdobné osudy a politické zřízení; je-li spáchán na člověku, který byl dobrým pastýřem stejně tak svým farníkům jako stávkujícím varšavským dělníkům, a jehož názory na svobodu, spravedlnost a společenskou solidaritu jsou neobyčejně blízké názorům našim. Neboť Jerzy Popieluszko nebyl žádnou nahodilou obětí, nýbrž mučedníkem své víry a pevného občanského postoje, který mu tato víra diktovala.”

“Je zajisté pozitivní, že pachatelé byli dopadeni, že oficiální struktury slibují jejich spravedlivé potrestání a důkladné vyšetření celého spiknutí. Známe však z vlastní zkušenosti příliš dobře mechanismy moci v našich zemích, než abychom byli ochotni uvěřit, že by zde mohlo dojít k teroristické akci — navíc provedené příslušníky tajné policie —, která by nebyla inspirována celkovým znevážením právního řádu a garantována silami mnohem mocnějšími. Poctivé vyšetřování, schopné poskytnout jisté záruky do budoucna, se proto nesmí vyhnout veřejnému a rozhodnému posouzení širších souvislostí, včetně prošetření řady obdobných příkladů, které dosud zůstávaly v anonymitě.”

Dopis Charty 77 polským přátelům pak pokračuje: “Nenávistné úmysly se obvykle vracejí ve svůj vlastní opak. Jsme proto přesvědčeni, že vražda kněze Jerzyho Popieluszka posílí duchovní odhodlání i morální autoritu polské katolické církve, že stoupcům Solidarity a společenského osvobození vůbec dodá sil, aby nepodlehli ani provokacím, ani únavě; a že i mnohým z těch, kdo byli jeho politickými a ideovými odpůrci, umožní lépe nahlédnout, kudy vede hranice mezi národní dohodou a zotročením národa.”

Dopis je podepsán Václavem Bendou, Jiřím Rumlem a Janou Šternovou za Chartu a knězem Václavem Malým, býv. mluvčím Charty.

Zavraždění uprchlíka na čs.-rakouských hranicích

František Faktor byl zastřelen při pokusu útěku z Československa čs. pohraniční stráží na rakouském území. Rakouské úřady mají nevyvratitelné důkazy o tom, že českoslovenští pohraničáři překročili hranice u Gmundu o několik set metrů a že František Faktor nebyl dopaden na čs. území, ale zastřelen až v Rakousku. Četné doklady byly dány k dispozici nejen rakouské vládě, ale i televizi, tisku, rozhlasu.

Rakouské úřady reagovaly rychle, poněvadž to není první případ, kdy čs. hraničáři překročí na rakouském území. Byla zesílena ochrana hranic, zavedena automatizovaná telefonní síť a rozdáno 20 tisíc letáků občanům této oblasti s výzvou, aby hlásili okamžitě každý případ překročení rakouských hranic.

Praha odpověděla svým charakteristickým způsobem. Ignoruje důkazy, zveřejněné v zahraničním tisku, popírá celou událost a dokonce obviňuje rakouskou vládu, že je to výmysl, štvání proti pražské vládě, šíření lží. Odmítá o vraždě jednat, jako obvykle je to “místní záležitost”. Čsl. vyslanec Marek Venuta byl na čas odvolán z Vídně do Prahy. Rakouský ministr zahraničí Leopold Gratz je obviněn, že úmyslně brzdí pokusy o sblížení a zlepšení styků Československa s Rakouskem.

František Faktor byl 33 let starý, zaměstnancem čs. železnice a pracoval v Českých Velenicích. Jeho mrtvola byla nalezena rakouskou pohraniční stráží u vesnice Gmund 5. listopadu.

Plánované uspořádání kulturních dnů bylo odloženo na “výhodnější” dobu. Pražský režim nechce doznat vinu a vídeňský deník Die Presse usuzuje, že “při takovém nedostatku nerozumného pochopení situace na čs. straně nám nezbyvá než omezit vzájemné vztahy na nejnnutnější míru. V této chvíli nemají Rakušané ani v nejmenším zájem chovat se tak, jako by se nic nestalo”.

VESTNIK

November 1984

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Listopad 1984

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Jaroslav Seifert

V Chicagu oslavíme Seiferta, nositele Nobelovy ceny za literaturu, v neděli odpoledne 20. ledna na chicagské universitě. Slovanské oddělení uspořádá významný program o jeho práci a významu. Je to pro nás slavnostní událost; radostná, že se nám a jeho národu dostalo této cti a významná, že se zase o Československu mluví ve světě s uznáním. Pro nás je to vzpruha, abychom si více vážili svého původu a abychom přispívali svou prací, sjednoceností a pravým pochopením v zájmu svobodného Československa.

Zaznamenejte si neděli odpoledne, 20. ledna, od 4 do 6 hodin, v moderní Smart Gallery (vedle knihovny Regenstein) na univerzitním kampusu. Vstup je volný. Parkování hned vedle budovy. Sledujte krajanský tisk.

O významu oslavence promluví prof. František Svejkovský a dr. Josef Škvorecký, spisovatel (oba anglicky). Budou předneseny jeho básně česky a v anglickém překladu.

To již se dovíme o slavnosti ve Stockholmu, která se koná v prosinci. Básník Jaroslav Seifert přítomen nebude, jeho zdravotní stav nedovoluje mu podniknout tuto cestu. Mluví se o tom, že za něho pojedou dcera dr. Jana Seifertová a syn dr. Jaroslav Seifert. Uvidíme jak se zachová pražský režim, prozatím si počíná velmi hloupě.

Vzpomínka 28. října a 40. výročí

Slovenského národního povstání ve Washingtoně

Vzpomínka Dne nezávislosti a 40. výročí Slovenského národního povstání se konala v Rayburn Building, v budově amerického kongresu, pod patronací bývalého amerického velvyslance v Československu, Jack F. Matlocka, Jr., který je nyní vedoucím Evropského oddělení National Security Council v Bílém domě. Na oslavě promluvili dr. Leopold Rozbořil, předseda Československé národní rady americké a br. Vávro Ryšavý, účastník Slovenského národního povstání. Hlavním řečníkem byl Mark Palmer, Deputy Assistant Secretary of State for European and Canadian Affairs. Jako Master of Ceremonies působil br. Andrew Valushek.

Pozdravné dopisy a telegramy došly od prezidenta Reagana (text byl uveřejněn jinde), amerického velvyslance v Praze Williama H. Luerse, poslance Frank Wolfa z Virginie, senátora Bill Bradleyho ze státu New Jersey a další.

Ve svém projevu se Mr. Palmer zmínil o své návštěvě Československa, kde byl několikrát, naposledy v r. 1983 a poukázal na úlohu, kterou hrály Spojené státy a prezident Woodrow Wilson při vzniku Československa v r. 1918, jakož i úlohu Američanů při osvobození Československa na sklonku II. světové války. Mr. Palmer v této věci řekl toto: "...Dne 18. dubna 1945 vojáci 358 praporu, 90 dělostřelecké divise třetí Americké armády, překročili v Aši hranice Československa a postupovali až do Plzně. Obyvatelé Čech

ještě dnes vzpomínají na americké oběti..." Dále Mr. Palmer poznamenal: "...Americká pomoc při osvobození Československa se neomezila jen na území Čech. V září a říjnu 1944 — 21 amerických vojáků bylo dopraveno na Slovensko v rámci pomoci slovenskému lidu, který dne 29. srpna povstal proti nacizmu. Americké vojáky přivítali nadšení slovenští vojáci, kterým se podařilo vytvořit malé svobodné území uprostřed Hitlerovy Evropy..." Mr. Palmer pak poukázal na zápas českého a slovenského lidu za skutečnou svobodu, jakož i na krátké období demokratizace v roce 1968 a na sen obou národů zničený sovětskými tanky. Po roce 1968 pokračoval Mr. Palmer, cynický proces normalizace byl zaměřen na úplnou porobu obyvatelstva a na vykořenění všech vzpomínek a nadějí. Avšak, navzdory nesmírnému šikanování a nátlaku, stateční Češi a Slováci pokračují v uplatňování svého práva na základní svobody. V tomto duchu vyzývám vás všechny přítomné, — řekl Mr. Palmer — abyste nezapomněli 15 miliónů Čechů a Slováků, kteří se netěší pozhledání svobody. Sdíleme a podporujeme aspirace lidu střední a východní Evropy na lepší život a svět, ve kterém budou odstraněny překážky spolupráci a styku lidí..." Na závěr Mr. Palmer vyslovil naději a očekávání Spojených států v nové příležitosti na rozvíjení tradičně pevných svazků mezi Američany a českým a slovenským lidem.

V umělecké části programu účinkovala Jana Kašparová, pianistka, která mistrně zahrála skladby Karla Černého a Klementa Slavického. —afa—

Dvacátý osmý říjen v Praze

Velvyslanec Spojených států v Praze, William H. Luers, spolu s pracovníky amerického velvyslanectví, vzpomněl 66. výročí založení Československé republiky krátkým projevem v češtině a položením květin u plaket Tomáše Garrigua Masaryka a Milana Rastislava Štefánika, které jsou umístěny u vchodu do areálu velvyslanectví v Praze. —afa—

Zprávy z Washingtonu

Symposium o mezinárodním vysílání

Ve spolupráci s George Washington University ve Washingtoně, uspořádala pracovní skupina American East European Ethnic Conference (AEEEC), jejíž je ČSNRA členem, úspěšné symposium na téma: "Objectives and Problems of International Broadcasting: Communicating with USSR and Eastern Europe". Panelisty byli: dr. Lorand Szalay, expert na mezinárodní vysílání; Mr. Anthony Salvia, Special Adviser to the Under Secretary of State for Political Affairs; Mr. Kenneth Giddens, bývalý ředitel Hlasu Ameriky; dr. John Lenczowski, Director, European and Soviet Affairs, National Security Council; Mr. James Tyson, autor řady studií o mezinárodním vysílání; Mr. Eugene Pell,

výkonný ředitel Hlasu Ameriky a Mr. Jon Lodeesen, zastupoval Radio Svobodná Evropa a Radio Svoboda. Na slavnostním obědě promluvil Mr. Frank Shakespare, předseda, Board for International Broadcasting, jehož projev byl velmi informativní. Panelistům byla z řad posluchačů položena řada otázek, týkajících se zlepšení programů a vysílání mezinárodních rozhlasových stanic. —afa—

Konference na State Departmentu

Ve dnech 15. října a 17. října t.r. uspořádal State Department konference pro nevládní organizace a zástupce různých úřadů a institucí. Konference 15. října měla za námět problémy, které se vyskytují ve Spojených národech. Hlavním řečníkem byl velvyslanec Alan Keys, který podal velmi informativní přehled o situaci v této mezinárodní organizaci.

Konference 17. října byla uspořádaná zejména pro zástupce organizací, kteří pracují na poli lidských práv. Bylo jednáno zejména o nadcházející preliminární konferenci v Budapešti, kde se bude v r. 1985 konat t.zv. Kulturní Fórum v rámci Konference o spolupráci a bezpečnosti v Evropě (CSCE). Promluvil Assistant Secretary of State for Human Rights, Elliot Abrams, Richard Burt, Assistant Secretary of State for European and Canadian Affairs, velvyslanec Max Kampelman a velvyslanec John D. Scanlan, který povede americkou delegaci do Budapešti. Předmětem diskuse byly náměty, o kterých by se mělo na tomto Kulturním Fóru jednat. —afa—

Zvláštní konference v Bílém domě a oběd s Faith Ryan Whittlesey

Koncem října byla v Bílém domě uspořádána zvláštní konference na téma "U.S. Policy Toward Eastern Europe". Hlavním řečníkem byl velvyslanec Spojených států v Rumunsku, David B. Funderburk.

V Roosevelt Room v Bílém domě uspořádala slavnostní oběd Faith Ryan Whittlesey, Director of Public Liaison v Bílém domě, pro zástupce organizací sdružených v pracovní skupině AEEEC (American East European Ethnic Conference). Přítomni byli také Assistant Secretary of State for Human Rights Elliot Abrams; Director of European and Soviet Affairs, National Security Council, dr. John Lenczowski; velvyslanec Edward Rowny; Miss Paula Dobriansky, National Security Council; Roger Robinson, Senior Director, International Economic Affairs, National Security Council; George Nesterzuk, Associate Director, Office of Personnel and Management; Linas Kojelis, Associate Director, Public Liaison, Bílý dům. Účelem oběda bylo seznámit se s názory zástupců organizací sdružených v této pracovní skupině na otázky spojené s politikou Spojených států ke státům ve střední a východní Evropě. Výměna názorů byla velmi živá a účelná. Bylo rozhodnuto v těchto informálních schůzkách pokračovat pravidelně každé dva-tři měsíce a na pořad diskusí zařadit i otázky spojené se situací ve Spojených národech a pod. —afa—

Jaroslav Pecháček:

Léta záslužné práce

Podnět k těmto řádkům dalo setkání s dr. Jánem Papánkem v úřadovně Amerického fondu pro československé uprchlíky. Náš rozhovor se stočil na obsáhlé referáty, které se právě objevily v zahraničním tisku o nočních

pokusech dvou českých rodin přeplavat hraniční řeku Mur z Jugoslávie do Rakouska a požádat o asyl. V jednom případě skončil pokus tragicky: z pětičlenné rodiny dosáhla rakouského břehu jen šestnáctiletá dívka s tříletou sestřičkou v náručí. Otec s matkou a šestiletou dcerou zaplatili svůj pokus životem. V druhém případě dosáhli rakouského břehu otec se synem, ale žena a matka jen o vlas unikla smrti ve studené řece. Nakonec byla zachráněna a vydána rakouským úřadům. Oba případy vyvolaly pozornost k osudu politických uprchlíků v Jugoslávii. Není žádným tajemstvím, že velký počet letních návštěvníků z východní Evropy čeká v Jugoslávii na příležitost dostat se na Západ. Jugoslávie není ovšem na situaci připravena a život v improvizovaných táborech je zlý. Mezi uprchlíky je i značný počet Českoslováků. Starost o ně připadá ve velké míře Fondu, v jehož čele je od začátku jeho existence dr. Papánek. Využil jsem této příležitosti, abych se na začátku, působnost a výsledky činnosti Amerického fondu pro československé uprchlíky zeptal. Nuže, k rozhodnutí založit tuto pomocnou organizaci dospěl dr. Papánek na jaře 1948, když při jedné mezinárodní konferenci v Paříži navštívil se svou chotí Betkou uprchlické tábory v Německu a na vlastní oči viděl nedostatky, nejistotu, co bude, jak se dostat do Spojených států a jiných západních zemí. Hned po návratu založil s pomocí svých přátel Fond, který od svého začátku pomohl 115,000 emigrantům.

Vedle ústřední kanceláře v New Yorku má Fond ve Spojených státech pobočné kanceláře v Bostonu, Salt Lake City a v San Francisku, v Evropě hlavní kancelář v Mnichově a pobočky ve Vídni, v Paříži a v Římě.

Když sledujete dr. Papánka při práci, nikdy byste nevěřili, že máte před sebou čerstvého osmaosmdesátiníka. Jeho curriculum vitae však neklamně udává den a místo narození: 26. října 1896 v Brezové pod Bradlom. Od mládí se angažovaně podílel na historických změnách, jimiž procházeli Češi a Slováci v tomto století. Studoval na české reálce v Jevíčku na Moravě, v první světové válce na italské frontě spoluzakládal čsl. légie, po válce dokončil studia v Paříži a v Praze. Kromě krátkého období v redakci legionářského listu se věnoval plně diplomatické kariéře — zvláště významná byla jeho činnost spojovacího úředníka ministerstva zahraničí se zahraničním výborem Národního shromáždění — i mimo republiku: v Budapešti, v Ženevě a posléze ve Spojených státech, kde po Mnichovu v úzké spolupráci s dr. Benešem byl jedním z prvních čsl. zahraničních diplomatů, kteří zahájili druhý zahraniční odboj pro osvobození Československa. Už v červenci 1939 ho pověřil dr. Beneš vedením "československé politické, propagační, zpravodajské, kulturní a tiskové agendy v USA" a začátkem r. 1942 byl pověřen londýnskou exilovou vládou založením a vedením "Československé informační služby" s titulem zplnomocněného ministra. Po válce se zúčastnil konference v San Francisku, kde byly položeny základy Organizace spojených národů a po jejich ustavení byl jmenován v této organizaci prvním československým delegátem. V únorových dnech 1948 vedl v této organizaci protest proti sovětské roli v pražském puči a zažil zklamání nad vlažným postupem západních velmocí. Po odchodu z diplomatických služeb přednášel několik let na newyorské univerzitě a přitom se věnoval sociální práci, především pomoci uprchlíkům z Československa. Přes třicet let pracuje v ústřední kanceláři Fondu, zalétává do Washingtonu na konference,

intervenuje. Není to práce snadná, zvláště dnes, kdy má Amerika co dělat s hromadným přílivem asijských přistěhovalců na západě a s ilegální imigrací z Latinské Ameriky na jihu. Navíc je činný v dalších pomocných organizacích, jako je Care a jiné. Je na místě vzpomenout aspoň několik Papánkových spolupracovníků, bez nichž by vznik a činnost organizace nebyl možný. Při zrodu byli profesor J. T. Shotwell, paní Eleanor Rooseveltová, četní guvernéri, členové kongresu a řada jiných významných československých a amerických osobností, Československá národní rada americká a Rada svobodného Československa. Ze stálých pracovníků je třeba jmenovat především V. Jeřábka v New Yorku, který věnoval práci pro čl. uprchlíky přes 30 roků života. V Mnichově je to obětavý Fr. Meloun, v Norsku paní Anička Kvapilová, ve Vídni neúnavný O. Koutný s I. Nagyovou a mnoho jiných obětavých spolupracovníků v Evropě a po Spojených státech.

Diplomy a projevy uznání na stěně Papánkovy kanceláře oceňují tuto práci. Navíc je žádán o přednášky, projevy u příležitosti 28. října a jiných národních a státních výročí Československa, píše články, účastní se činnosti spolkové; to všechno patří do jeho normálního života. Má přitom všem velkého pomocníka, svou choť Betku, která kromě práce ve Fondu od jeho vzniku zastává četné další významné funkce. Je předsedkyní Národní rady žen svobodného Československa, členkou International Council of Women, National Council of American Women, Masaryk Publication Trust a dalších. Její aktivita při madridské konferenci o plnění helsinských dohod především informacemi o porušování práv v Československu vyvolala všeobecnou pozornost a uznání nejen mezi Čechoslováky, ale i v Bílém domě a v kongresu.

A na závěr přání dr. Papánkovi nadále pevného zdraví a dobrou pohodu do dalších let!

Dr. Antonín Hřebík — In Memoriam

Dne 20. listopadu odešel na věčnost dr. Antonín Hřebík, posledně svobodně zvolený starosta Čs. obce sokolské. Od 48. roku až do jeho skonu žil v našem prostředí, v předměstí Berwynu se svou oddanou Aničkou. Poslední měsíce svého života prožil v České útulně, kde bylo o něho a jeho ženu dobře pečováno. Zdravotní stav obou byl takový, že nemohli se již o sebe starat.

Dr. Hřebík narodil se r. 1902 v Řevnicích u Prahy. V roce 1929 byl promován na doktora práv na Karlově universitě. Od svých 17. let byl vzdělavatelem a organizátorem Sokola, kterému zasvětil svůj život. Jen zázrakem přežil nacistické vězení. Po návratu domů se ihned zapojil do sokolské činnosti; byl zvolen starostou Čs. obce sokolské a poslancem Národního shromáždění. Po puči bylo jasné, že nemůže zůstat, že musí za hranice. Hned po příjezdu do exilu již v Německu zahájil svou sokolskou práci, opět vychovával, přednášel, organizoval. V Chicagu byl členem redakce Denního Hlasatele. V Československé národní radě americké byl spoluzakladatelem a předsedou odbočky dr. Milady Horákové a později členem předsednictva za Čs. Sokol v zahraničí.

Mnoho přátel přišlo se s ním rozloučit v kapli pohřebního ústavu Mařík v Berwynu v pátek večer 23. listopadu. Za přítomné promluvil sokolský pracovník br. Karásek, za ústředí Čs. obce sokolstva v zahraničí starosta Jan Waldauf z Kanady, za Čs. národní radu americkou předseda br.

Leopold Rozbořil, za Čs. ženskou národní radu v exilu ses. Věra Rokničová, která recitovala vhodnou sokolskou báseň a za Svaz sportovců br. Sáva Roknič.

Následujícího dne bylo rozloučení na Woodlawn Memorial hřbitově, kde pozůstatky byly zpopelněny.

Zpráva za Chicago

Důstojná vzpomínka na 28. říjen a na 40. výročí Slovenského povstání

Oblastní výbor ČSNRA uspořádal v auditoriu školy Havlíček v Berwynu v neděli 28. října t.r. vzpomínkové odpoledne na 28. říjen 1918 — den prohlášení první svobodné Československé republiky a na 40. výročí Slovenského národního povstání v srpnu 1944.

Význam obou těchto důležitých dat — (a pokud se týče 28. října 1918 data základního) — naší novodobé historie, výstižně zhodnotil a ocenil ve svém projevu předseda ČSNRA dr. Leopold Rozbořil. Obě tyto historické události spojuje myšlenka svobody a povinnosti hájit nezadatelná práva národa. Dr. Rozbořil měl tento projev předtím na oslavě "28. října" ve Washingtonu D.C., odkud se v tutéž neděli vrátil. Slavnostní odpoledne zahájila ses. Vlasta Vrázová, tajemnice ČSNRA přečtením dopisu presidenta Spojených států R. Reagana určeného Dni naší samostatnosti. Pak procitěně přednesla vhodně volenou báseň Fr. Klátila ses. Věra Rokničová. Důstojný ráz vtiskl oslavě koncert významného českého violoncellisty a profesora Commonwealth University v Richmondu, VA — Františka Smetany. Jeho program připomněl ve zkratce historii českých skladeb pro violoncello, počínaje minulostí, kterou representovala skladba Ant. Krafta, přes L. Janáčka až k novodobým skladatelům J. Zichovi a J. Řídkému, s kterým našeho sólistu pojilo osobní přátelství a jehož skladby často uvádí. Tento koncert byl zároveň uctěním nedávných sedmdesátých narozenin Mistra Smetany. V souvislosti s tím jsme s radostí sledovali nejen jeho stále neúnavnou aktivitu uměleckou, ale uvítali jsme i to, že se posluchačům představil také jako autor úprav skladeb pro violoncello a dokonce i jako skladatel. Z jeho četných úprav a revisí violoncellové literatury jsme slyšeli úpravu části ze Sukova Radúze a Mahuleny, a jeho vlastní skladbu "Variace na chorál sv. Václava", která vznikla v padesátých letech, v době kdy byl F. Smetana vězněn komunistickým režimem.

Všichni přítomní se zájmem sledovali stručné osobité charakteristiky, kterými Mistr Smetana uváděl jednotlivé skladby a odměnili umělce i jeho citlivého doprovázeče na piano — Wesley Balla — srdečným potleskem i mnoha osobními poděkováními po koncertu.

Přátelé a známí se pak po koncertu s naším milým vzácným hostem sešli k přátelské besedě v restauraci "Café Europe". Nebylo poprvé a věříme, že ani naposled, kdy Chicago a jeho okolí mělo možnost slyšet umění našeho milého Mistra. Doufáme, že prof. Smetana dobře ví a cítí, že je mezi námi upřímně a rád vítán, a že jsme mu vděční, když naše pozvání laskavě přijme a k nám se vrací.

Tentokrát jsme byli zvláště vděční za pečlivý výběr hudebních skladeb, které byly svědectvím našich kulturních tradic a splývaly s duchem národa, jehož samostatnosti jsme vzpomínali.

Naše setkání o výročí 28. října nejsou jen planým vzpomínáním nedávné slavné minulosti, které mnozí z nás

jsou ještě pamětníky — (a ti mladší ji znají alespoň z vyprávění starších) — ale především pro budoucnost příkazným vědomím povinnosti k národu, ze kterého jsme vzešli! Kéž i příslušníci generací mladších jsou si toho plně vědomí!

Koncert české hudby v Detroit

Měsíc říjen je měsícem, kdy Češi a Slováci po celém svobodném světě udržují dlouholetou tradici oslav 28. října.

Oblastní výbor Michigan uspořádal letos u této příležitosti odpolední vzpomínku a koncert české hudby. O velký úspěch programu se zasloužil br. Lubomír Hromádka s jeho 26-členným souborem Staročeské dechovky z Clevelandu. Bylo to odpoledne naplněné zvuky melodií našich krásných národních písní a hudby.

První část programu byla vyplněna klasickou hudbou Smetany, Dvořáka, Fičíka, Fibicha a j. V druhé polovině jsme si poslechli oblíbenou populární hudbu Františka Kmocha.

Vzpomínka byla zahájena hymnami; zpíval je br. Karel Pondell za doprovodu Gity Beginové, která též přednesla několik klavírních skladeb Smetany a Dvořáka. Pásmo národních tanců provedených taneční skupinou Owosso, bylo jako vždy přínosem našemu kulturnímu pořadu.

O významu tohoto dne promluvili br. Jan Sklenář a br. Karel Kithier za Oblastní výbor a dr. J. Subczynski.

Též byl přečten pozdravný dopis od kongresmana 18. Mich. Districtu Wm. S. Broomfielda.

Dlouho bude naše čsl. veřejnost zde v Michigan vzpomínat na tento den, který zůstane pro nás nezapomenutelným zážitkem. Bylo nám velkou ctí a potěšením strávit chvíle v přítomnosti Luboše Hromádky. Jeho láska a oddanost naší národní hudbě nám dala další radost a posilu do budoucí práce. Doufáme, že jeho Staročeská dechovka dlouho zůstane součástí našeho krajanského života. Jsme hrdi na to, že se hlásí k odkazu hudby čsl. hudebních skladatelů. Pokračovat a udržovat národní tradice naší krásné české hudby a písní, není za dnešních podmínek snadné. Za jeho spolupráci, ochotu a obětavost jsme mu nesmírně vděční a nikdy mu to nezapomeneme.

Koncert byl aktivně podpořen Masarykovým sdružením Owosso, Masarykovou odbočkou Detroit a Sokolem Detroit. Zůstáváme vděční všem našim přátelům za jejich podporu a účast na této vzpomínce a všem, kdo s námi oslavili tento den, ze srdce děkujeme. Budme hrdi na náš etnický původ, nezapomínejme na svoje národní dědictví, naši hudbu, která je pro nás tím největším pokladem, který jsme si odnesli z naší rodné vlasti.

Dear Brother Hromadka:

Let me take this opportunity to thank you and all members of your concert band for the outstanding performance you gave at the commemoration of independence of the Czechoslovak Republic.

Your effort and generosity to take part in our programs, spend your time and travel such a distance, should be an inspiration to all of us.

We feel that working together is very essential for maintaining and preserving our national heritage. Through your cooperation, you are helping us to sustain the unbroken continuity of more than 66 years of the existence of the Czechoslovak National Council in this country.

On behalf of the Michigan District Committee, permit me to express our gratitude for your invaluable representation at this occasion. We share in your continuous success.

Nazdar!

Marie Samsinak, ČSNRA Michigan

Oslava v Clevelandu, Ohio

V neděli 28. října odpoledne oslavili clevelandští Češi a Slováci důstojným způsobem 66. výročí vzniku Československé republiky. Vzpomínka na tento památný den se konala v historické síni České národní síni na Broadway, kde jsou tyto oslavy pořádány již od r. 1919. Pořadatelem byl Krajanský výbor, sdružující čelné naše organizace.

Oslava byla zahájena hymnami, americkou a československou, jež zpíval chór episkopálního kostela sv. Pavla. Hosty přivítal a představil — ve funkci Master of Ceremony — tajemník Krajanského výboru, br. Přemek Kocián. Naší oslavě poslali proklamaci guvernér státu Ohio Richard Céléste a členka US kongresu Mary R. Oakar. Br. Václav Hyvnar, člen kabinetu clevelandského mayor, přečetl proklamaci, kterou náš mayor George V. Voinovich vydal k 28. říjnu a nařídil, aby ten den vlála československá vlajka na clevelandské radnici. Ses. Tobolková recitovala vlastní lyrickou báseň, vzpomínající na daleký nesvobodný domov.

Následoval hudební program, který byl velice pěkný a přispěl hlavně ke zdaru naší oslavy. Připravil jej a řídil kurátor hudebního oddělení clevelandského musea, prof. Karel Paukert. Pěvecký sbor kostela sv. Pavla za řízení sbormistra Karla Paukerta nejdříve zazpíval dvě skladby českých komponistů: Jana Ant. Koželuha (současnika Mozartova) "O Salutaris Hostia" a Bedřicha Ant. Wiedermanna "Mediator". Miss Roberta Merrill (mezzo-soprano) nádherně zazpívala "Když mě stará matka" od Ant. Dvořáka. Dueto Mařenky a Jeníka ze Smetanovy "Prodané nevěsty" zazpívali Mrs. Noriko Fuji-Paukert (soprano) a Mr. Timothy Hamel (tenor). Nakonec sbor zazpíval Smetanovo "Proč bychom se netěšili..." Bylo to úchvatné a četné obecnostvo děkovalo neutuchajícím potleskem. Děkujeme ze srdce panu prof. Paukertovi a jeho choti Noriko, za tak krásný prožitek, který nám připravili a za tu jistě velikou práci, již měli s nacvičením českých zpěvů, když uvážíme, že žádný ze zpívajících nebyl českého původu. Dodejme ještě, že na piano doprovázeli prof. Karel Paukert a Ms. Berdic d'Aliberti.

Slavnostním řečníkem byl zaslužitý krajanský pracovník Martin Hrabik, místopředseda Krajanského výboru. Ve svém projevu vzpomínal na jednoho z vedoucích "mužů 28. října" — na Antonína Švehlu, od jehož smrti loni uplynulo již půl století. Antonínu Švehlovi, přednímu českému politikovi a dlouholetému ministerskému předsedovi patří veliká zásluha, že v době popřevratové a v létech 20. až 30. mladá republika šla cestou nejen pokojnou, spofádanou a demokratickou — ale že také dosáhla zdárného hospodářského rozmachu.

Následoval kratší proslov předsedy Krajanského výboru dr. Miroslava Poseděla, který apeloval jak na krajany českého a slovenského původu, tak i na ty, když přijeli do USA v posledních desetiletích, aby se zapojili do činnosti Krajanského výboru a pomáhali nejen udržet naše národní vědomí v Clevelandu, ale aby se též zapojili do úsilí o návrat svobody a demokracie do staré vlasti.

Po přestávce byl promítán dokumentární film "Zrození Československa", který promítnul Josef Krameš. Byly to

skutečně historické záběry z měsíců před vypuknutím I. světové války, i záběry z válečných front a představitelů vlád válčících mocností. Viděli jsme záběry z památného 28. října 1918 v Praze — slavný návrat prezidenta T. G. Masaryka do Prahy 21. prosince 1918 — mnohé záběry z let dvacátých až do druhé poloviny let třicátých i s pohřbem prezidenta osvoboditele T. G. Masaryka. Jistě každý účastník film sledoval s největším zájmem.

Krajanský výbor děkuje všem sponsorům a ko-sponsorům za jejich finanční pomoc, která nám umožňuje nejen každoročně pořádat tyto oslavy, ale též zajišťuje záslužnou práci Krajanského výboru, jmenovitě pomoc čl. politickým uprchlíkům jak v Evropě, tak i po jejich příjezdu do USA k nám do Clevelandu.

Svaz gratuluje Otovi Jelínkovi!

Svaz čs. svobodných sportovců v zahraničí odeslal telegram federálnímu poslanci Otovi Jelínkovi do Ottawy, Kanady — bývalému mistru světa v krasobruslení, který byl úspěšný řečník letošní proti-sovětské demonstrace v Torontě k 16. výročí okupace — 21. srpna 1968. — Ota byl jmenován do kanadské vlády jako ministr tělovýchovy a sportu. K tomuto významnému místu rádi gratulujeme! Přejeme Otovi, který je naším čestným členem, mnoho zdaru! Rovněž jsme hrdi na něj že vždy se hrdě hlásí k nám a nezapomíná na svůj původ, řeč a že je neúnavným bojovníkem proti lžím komunistů! zp

Cleveland oslavil osmdesáté narozeniny Martina Hrabíka

Předsednictvo Československé národní rady americké blahopřeje svému členu Martinu Hrabíkovi, bývalému předsedovi Krajanského výboru, členu výkonného výboru Národní rady k významnému jubileu. Za nás všechny ocenil jeho celoživotní dílo a poděkoval člen výk. výboru ČSNRA dr. Mírek Poseděl, předseda Krajanského výboru. Vystihuje jeho úsilí jako vzdělavatele a organizátora zemědělského lidu a jeho organizací. Prožil svoje mládí na Chodsku, kde se projevil jeho zájem o veřejné a kulturní dění. Nezlomilo ho ani nacistické vězení, ani existenční problémy exilu. Novinář se stal dělníkem. V Clevelandu ho poznali jako neúnavného pracovníka, vždy smířlivého a ochotného prospět věci, který vždy každého s pochopením vyslyší.

28. říjen v New Yorku

Oblastní výbor ČSNRA, společně s čs. spolky v New Yorku důstojně vzpomenu význam československého národního svátku v Husově chrámu na 351. východní ulici. Rev. František Svoboda srdečně uvítal přítomné a ve svém projevu zdůraznil význam vzpomínkové oslavy a vzdal poctu padlým legionářům a bojovníkům v obou světových válkách na domácí frontě a umučených v době nacistické okupace Československé republiky v koncentračních táborech a nyní mučených v naší drahé vlasti za sovětské komunistické nadvlády.

V uměleckém programu vystoupil pěvecký sbor Husova chrámu. Slavnostní projev měl dr. Jan Papánek. Vysvětlil význam 28. října a zásluhu o budování Československého demokratického státu a navrácení svobody lidu. V závěru své řeči vyzývá všechny demokratické Čechoslováky a to bez rozdílu národnostního, náboženského nebo politického

přesvědčení k těsné spolupráci. Žádá, abychom vydrželi a chránili tradici legionářskou i demokratickou Tomáše Masaryka, Eduarda Beneše a Milana Štefánika, té slavné trojice, jejichž duch nás posiluje v boji proti komunismu až do konečného vítězství. V boji necht' nás posiluje vědomí, že nejsme sami.

Shrnuji svou zprávu několika slovy, že oslavy byly početně navštíveny a program byl přijat přítomnými velmi pochvalně. Nazdar, Jan Babinec, tajemník oblasti

Obrázky z českých dějin

Ústředí československého sokolstva v zahraničí vydalo ve své edici 'Sokolskou knihovnu', čítanku Jarmily Uhlířové, "Obrázky z českých dějin".

Čítanka obsahuje v kratších článcích výběrový přehled českých dějin od nejstaršího osídlení českých zemí až do období 1945-1948. Autorka ve své předmluvě uvedla: "...je třeba znát dějiny svého národa, na něž můžeme být hrdi, z nichž můžeme čerpat poznání nejranější historie, pokud byla zachycena. Poznáváme tak národní tradici, vývoj národa, jeho snahy a boje za svobodu, nacházíme v dějinách pro sebe povzbuzení, doplníme si mnohé znalosti, poznáme lépe kulturní, hospodářský růst, slávu, ale také utrpení národa a jeho úpadek, abychom závěrem mohli být hrdi na to, že jsme Čechy."

Čítanka si zasluhuje pozornosti krajanských a exilových organizací, zejména těch, jejichž součástí jsou čl. doplňovací školy, nebo jež takové školy podporují; je také vhodným dárkem pro naši mládež vyrůstající v zahraničí.

Vázaná kniha má 192 stran, 18 vyobrazení; cena \$7.50 (U.S.). Objednávky vyřizuje: Otto Stehlík, 1665 Bloor Street East, Apt. 1001, Mississauga, Ontario, Canada L4X 1S4.

Dobrá kniha k vánocům

Přátelé české kultury!

Po úspěchu mé knihy 'Český národopis' (Czech Folklore), připravil jsem vám novou knihu 'Poklady českého písemnictví', aby ještě víc a víc byla zanícena vaše hrdost na tak bohatou, životnou podstatu našeho národního života.

Tato kniha je určena vám.

Abych vás seznámil s obsahem, uvádím jména jednotlivých kapitol. Tyto jsou: Velké stěhování Slovanů; Mystická doba českého národa (Praotec Čech, Libuše a Přemysl Oráč; Velikáni českého národa: Svatý Václav, český král Karel IV.; Založení university v Praze (1348); Mistr Jan Hus; Učitel národů, Jan Ámos Komenský, jeho proctví o svobodě národa; Apoštolové z Východu, Cyril a Metoděj; Pojednání o koruně svatováclavské.

Úvodem ke kapitole 'Poklady českého písemnictví' uvádím nejstarší kostelní hymnu 'Gospodi, pomiluj ny' (Pane, smiluj se nad námi) a to v původním znění ve staroslověnské a druhá nejstarší hymna 'Svatý Václave'. V mé knize následuje studie o 'Bibli kralické', jeden z pokladů českého písemnictví; poté 28 básní významných českých básníků (s anglickým překladem), následuje kapitola Galerie předních českých osobností; studie o české hudbě. Steve Příkazský vám připravil obsažný článek Staročeská hudba v Podluží na Moravském Slovácku, a jistě si pak se zájmem přečtete historii granátu; pojednání o českých kulturních a tělocvičných hnutích Sokol a Orel.

Tato kniha je určena vám!

Kniha v anglické řeči s četnými obrazy je k dostání už od prvního týdne prosince a stojí \$16.95, včetně poštovního, prodejní daně a obalu.

Zajistěte si tuto knihu zavčas jako dar k vánocům. Objednávku s penězi pošlete na adresu: dr. Vladimír Kučera, 2511 North 46 Street, Lincoln, Nebraska 68504.

Vladimír Kučera

Poslední pocta

Připravuje se druhý díl

Bude o 60 stran velkého formátu objemnější než byl svazek I, při stejné ceně knihy. Předpokládáme, že vyjde ještě letos před vánocemi v curyšské Konfrontaci. Obsahuje: Předmluvu dr. Viktora S. Mamateyho, profesora, historika; kapitoly: Teologie, Pedagogika, Zdravotnictví, Právo-justice; Umění: hudba, zpěv a tanec (balet), dramaturgie, výtvarné umění; Sdělovací prostředky (tisk - žurnalisté, rozhlasoví pracovníci), Samospráva a veřejná činnost, Ekonomie (podnikatelé, obchod, živnosti, zemědělství), Tělovýchova a sport (Sokol, Orel, DTJ, Skauti, sportovní kluby), Doplnky k I. svazku knihy: armáda-bezpečnost, diplomacie, věda. Prameny a Rejstřík jmen k oběma svazkům.

Oba díly obsahují přes tisíc jmen s jejich životopisy a namnoze i ukázkami tvorby. Druhý díl je opatřen jmenným rejstříkem, vztahujícím se i k prvnímu dílu. Druhý díl má opět zvláštní fotografickou přílohu. Kniha je bohatě ilustrována a vychází opět v osvědčené grafické úpravě K. R. Matějovského.

Redakce: Jožka Pejskar, 330 No. Stagecoach Lane, Fallbrook, Cal. 92028

Dary in Memoriam

K uctění památky Tonicky Kankovské
věnuje Antonín Kankovský, IL \$ 5.00

Dary na činnost ČSNRA

Mrs. Antoinette Pelich, CA \$ 10.00
Mr. & Mrs. Štefan Papánek, IL 50.00

Členské příspěvky odboček

Odbočka Washington, DC \$684.00
Odbočka Gamma, IL 198.00

V rámci nálepkové akce ČSNRA darovali

Mrs. Ann Wasson, IL \$100.00
Mrs. Fred Bartos, na památku
mých 90 let 1/15/85, OH 50.00
Dr. Vlastimil Koubek, DC 50.00
Mrs. R. Brzobohaty, CA 50.00
Dr. & Mrs. Jan Mladek, DC 50.00
Mr. Stefan Zavodny - Lithographic, IL 50.00
Mr. Milan J. Halla, DC 50.00
Mr. & Mrs. Stefan Kopecky, IL 50.00
CNCA Women in Exile, IL 50.00
Mr. & Mrs. Stefan Papanek, IL 50.00
Dr. Angela Jira, CA 40.00
Mr. Joseph Jaros, CA 39.00
Mrs. Hermína Ondrus, IL 30.00
Mr. Emanuel Sahánek, MI 32.00
Mr. Karel Bednar, PA 25.00

Mr. & Mrs. John Naumoff, MD 25.00
Mrs. Louise Roberts, CA 25.00
Mr. Edmund Teyrovský, CA 25.00
Dr. F. A. Hellebrandt, OH 25.00
Bishop John L. Morkovsky, TX 25.00
Mrs. Maria Smrz, NY 25.00
Mr. & Mrs. Jan Babinec, NY 25.00
Mrs. Hana Benes Wilson, IN 25.00
CSA Fraternal Life, IL 25.00
Mr. John W. Golosinec, IL 25.00
Mrs. Jarmila Hyncik, OH 25.00
Mr. & Mrs. Phillip Kares, CA 25.00
Mr. Joseph Kasal, S.D. 25.00
Mr. & Mrs. Robert Krajicek, OH 25.00
American Czechoslovak Ladies Club, FL 25.00
Ústředna Moravských Spolků, IL 25.00
Dr. & Mrs. George Matula, IL 25.00
Colonel J. J. Pospisil, NE 25.00
Mr. & Mrs. Ruben Weltsch, NY 25.00
Mrs. Vladimír Fleischer, DC 25.00
Mr. & Mrs. Frank Novacek, CA 25.00
Mr. William Cooper, NY 25.00
Dr. & Mrs. Karel Kithier, MI 25.00

XXXIV. *Tradiční Ples*

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY
AMERICKÉ V CHICAGU

V SOBOTU 26. LEDNA 1985
V RITZ CARLTON HOTELU

Naše největší společenská událost v roce. Pořádá chicagská oblast. — Debutantky začínají cvičit 9. prosince v neděli večer v Sokolovně Stickney. Řídí Jan Uhlíř a Zdeňka Židlická. — Druhá schůzka debutantek následující neděli 16. prosince tamtéž. Kdo by se chtěl přihlásit necht' zatelefonuje do úřadovny od 9 do 2 hod. 656-1117 — nebo předsedkyni plesu Vlastě Vrázové 484-6883. Žádosti o sponzory, well-wishers byly vám již odeslány. Prosíme o váš příspěvek do 6. ledna.

Are You Looking for "Roots"?

If you are interested in your family, their early days in the United States; their way of life, their achievements, order PANORAMA, the history of the Czechs and Slovaks in America. Clothbound, illustrated, 316 pp., published by the Czechoslovak National Council of America, price \$7., including mailing. A fine gift for members of your family, your school or city library.

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA FRATERNAL LIFE

(Formerly Czechoslovak Society of America)

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436